

# CHƯƠNG TRÌNH HÀNH ĐỘNG THỰC HIỆN NGHỊ QUYẾT ĐẠI HỘI XIV: BƯỚC ĐỘT PHÁ NHẪM HIỆN THỰC HÓA CÁC GIÁ TRỊ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM TRONG KỶ NGUYÊN PHÁT TRIỂN MỚI

★ TS NGUYỄN ANH TUẤN

*Viện Chủ nghĩa xã hội khoa học,  
Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh*

★ ThS PHAN VIỆT THỊNH

*Trường Sĩ quan Lục quân 2*

DOI: <https://doi.org/10.70786/LLCT.580.2026.89>

● **Tóm tắt:** Đại hội XIV đánh dấu một bước phát triển quan trọng trong tư duy lãnh đạo và phương thức cầm quyền của Đảng khi nhấn mạnh việc xây dựng và tổ chức thực hiện chương trình hành động như một cấu phần trong Văn kiện Đại hội. Cách tiếp cận này thể hiện bước đột phá của Đảng trong việc đưa nghị quyết, đưa các giá trị xã hội chủ nghĩa vào cuộc sống một cách trực tiếp, hiệu quả và thực chất. Qua đó, Đảng ta không chỉ xác lập định hướng chiến lược mà còn thiết kế các cơ chế, giải pháp và lộ trình triển khai cụ thể, bảo đảm tính khả thi trong thực tiễn, góp phần nâng cao năng lực, hiệu quả lãnh đạo và củng cố niềm tin của nhân dân vào tiến trình thực hiện Nghị quyết Đại hội XIV của Đảng.

● **Từ khóa:** Đại hội XIV; chương trình hành động; tổ chức thực hiện; giá trị xã hội chủ nghĩa.

**Action program for implementing the Resolution of the 14<sup>th</sup> National Party Congress:  
A breakthrough to realize Vietnamese socialist values in the new era of development**

● **Abstract:** The 14<sup>th</sup> National Congress marks a significant development in the Party's leadership thinking and governance methodology by emphasizing the formulation and implementation of an action program as an integral component of the Congress Documents. This approach demonstrates a breakthrough by the Party in bringing its resolutions and socialist values into life in a direct, effective, and substantive manner. Through this, our Party not only establishes strategic orientations but also designs specific implementation mechanisms, solutions, and roadmaps. This ensures practical feasibility, contributing to enhancing leadership capacity and efficiency, while strengthening public confidence in the implementation process of the Resolution of the 14<sup>th</sup> National Party Congress.

● **Keywords:** The 14<sup>th</sup> National Party Congress; Action program; implementation; socialist values.

## 1. Mở đầu

Đảng Cộng sản Việt Nam lãnh đạo cách mạng Việt Nam đi từ thắng lợi này đến thắng lợi khác, trong đó có những thành tựu to lớn, có ý nghĩa lịch sử của công cuộc đổi mới từ năm 1986 đến nay. Thành tựu đó góp phần hiện thực hóa sinh động hệ giá trị xã hội chủ nghĩa Việt Nam: “dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh”; “hòa bình, độc lập, dân chủ, giàu mạnh, phồn vinh, văn minh, hạnh phúc” (Lê Văn Lợi, 2025; Trần Văn Phòng, 2023). Tuy nhiên, thực

tiền cho thấy, khoảng cách giữa nghị quyết và kết quả thực hiện vẫn là thách thức lớn đối với năng lực lãnh đạo, cầm quyền của Đảng, nhất là trong bối cảnh thế giới và trong nước đã và đang có những chuyển động mang tính thời đại, nhanh chóng, phức tạp, khó đoán định. Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô

Lâm đã thẳng thắn chỉ rõ: Nhiều chủ trương, quyết sách đúng sẽ vẫn “nằm trên giấy” nếu thực thi chậm, thực thi kém hiệu quả hoặc bị “lệch chuẩn” trong quá trình triển khai (ĐCSVN, 2026, tr. 24).

Nhận thức sâu sắc thực tiễn đó, Đại hội XIV của Đảng đã đặt trọng tâm đặc biệt vào khâu tổ chức thực hiện, coi đây là thước đo năng lực và phẩm chất lãnh đạo của Đảng nói chung và của từng cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức nói riêng. Lần đầu tiên, một Chương trình hành động được thiết kế theo hình thức quản trị hiện đại, chỉ rõ chủ thể, lộ trình, nguồn lực đã được xây dựng, thảo luận và quyết định

ngay tại Đại hội. Đây không chỉ là một yêu cầu kỹ thuật mà còn phản ánh sự thay đổi trong tư duy lãnh đạo, cầm quyền và quản trị quốc gia, hướng tới mục tiêu đưa đất nước bứt phá, hiện thực hóa hệ mục tiêu, giá trị “hòa bình, độc lập, dân chủ, giàu mạnh, phồn vinh, văn minh, hạnh phúc” trong kỷ nguyên mới.

## 2. Nội dung

### 2.1. Đưa chương trình hành động vào Văn kiện Đại hội: bước phát triển mới trong tư duy lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam

Việc đưa Chương trình hành động thực hiện Nghị quyết vào văn kiện chính thức tại Đại hội XIV của Đảng không đơn thuần là một sự thay đổi về mặt kỹ thuật trình bày văn bản hay tổ chức sắp xếp bố cục. Đây thực chất là một bước phát triển mới mang tính đột phá trong tư duy lãnh đạo, cầm quyền, đánh dấu bước

chuyển mang tính lịch sử, trong đó đặc biệt chú trọng năng lực thực thi phát triển và tổ chức thực hiện hiệu quả để hiện thực hóa sinh động hệ giá trị xã hội chủ nghĩa, mang lại lợi ích, niềm tin và sự hài lòng của nhân dân. Bước đột phá này là tất yếu, xuất phát từ những cơ sở, căn cứ lý luận và yêu cầu, đòi hỏi từ thực tiễn khách quan.

Một là, từ những chỉ dẫn của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh về chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội

Nền tảng của nhận thức luận Mác - Lênin luôn coi thực tiễn là tiêu chuẩn khách quan quan trọng nhất để kiểm tra chân lý: “Quan

**Đại hội XIV của Đảng đã đặt trọng tâm đặc biệt vào khâu tổ chức thực hiện, coi đây là thước đo năng lực và phẩm chất lãnh đạo của Đảng nói chung và của từng cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức nói riêng. Lần đầu tiên, một Chương trình hành động được thiết kế theo hình thức quản trị hiện đại, chỉ rõ chủ thể, lộ trình, nguồn lực đã được xây dựng, thảo luận và quyết định ngay tại Đại hội.**

điểm về đời sống, về thực tiễn, phải là quan điểm thứ nhất và cơ bản của lý luận về nhận thức” (V.I.Lênin, 2005, tr.167). Theo chủ nghĩa Mác - Lênin, chủ nghĩa xã hội không chỉ là mục tiêu, lý tưởng, không chỉ là lý luận về một xã hội tương lai tốt đẹp, ưu việt, tiến bộ; mà chủ nghĩa xã hội trước hết là cuộc vận động thực tiễn từ đời sống kinh tế, xã hội, từ việc thiết lập chế độ kinh tế - xã hội mới, trong đó “sự tự do của mỗi người là điều kiện cho sự phát triển tự do của tất cả mọi người”. Đây là chủ nghĩa xã hội khoa học, chủ nghĩa xã hội thực hành, chủ nghĩa xã hội hành động. Vì vậy, V.I.Lênin đặc biệt nhấn mạnh: phải “*đưa chủ nghĩa xã hội vào cuộc sống hàng ngày*” (V.I.Lênin, 2006, tr.358).

Trong những nhiệm kỳ qua, Đảng ta đã ban hành nhiều nghị quyết đúng đắn, sâu sắc, tầm cỡ, nhưng khâu tổ chức thực hiện được nhận diện là khâu yếu. Do đó, việc đưa Chương trình hành động vào Văn kiện Đại hội lần này khẳng định một tư duy mới: Nghị quyết chỉ thực sự hoàn thiện và có giá trị, sức sống khi nó xác lập được lộ trình, phương thức và chủ thể, nguồn lực để biến những con chữ, văn bản thành hiện thực sinh động.

*Hai là, vận dụng sáng tạo tư tưởng Hồ Chí Minh về tính thiết thực của lý luận và tinh thần “đưa chính trị vào giữa dân gian”, “nói đi đôi với làm”*

Chủ tịch Hồ Chí Minh đã để lại cho Đảng ta một di sản tư tưởng vô giá về phương pháp cách mạng. Người từng nhấn mạnh: “Chúng ta tranh được tự do, độc lập rồi mà dân cứ chết đói, chết rét, thì tự do, độc lập cũng không làm gì. Dân chỉ biết rõ giá trị của tự do, của độc lập khi mà dân được ăn no, mặc đủ. Chúng ta phải thực hiện ngay: 1. Làm cho dân có ăn. 2. Làm cho dân có mặc. 3. Làm cho dân có chỗ ở. 4.

Làm cho dân có học hành” (Hồ Chí Minh, 2011a, tr.175). Đặc biệt, Người coi khâu tổ chức và biện pháp thực hiện là yếu tố quyết định thành bại của mọi chủ trương: “Khi nghị quyết việc gì, phải cẩn thận, rõ ràng. Khi đã nghị quyết thì phải kiên quyết thi hành” (Hồ Chí Minh, 2011b, tr.299); “Đặt ra kế hoạch thật tốt, thật sát là rất cần, nhưng đó chỉ là bước đầu. Kế hoạch 10 phần thì biện pháp cụ thể phải 20 phần, chỉ đạo thực hiện sát sao phải 30 phần. Có như thế mới chắc chắn hoàn thành tốt kế hoạch” (Hồ Chí Minh, 2011c, tr.461).

Tư duy mới tại Đại hội XIV của Đảng chính là sự kế thừa trực tiếp tinh thần đó. Chương trình hành động trở thành một bộ phận cấu thành Văn kiện Đại hội Đảng cho thấy Đảng không chỉ dừng lại ở việc định hướng, khơi dậy khát vọng mà còn trực tiếp thiết kế lộ trình để hiện thực hóa khát vọng đó của nhân dân. Chương trình hành động đóng vai trò như một “bản thiết kế thi công” nhằm khắc phục tình trạng chủ trương, chính sách rất đúng, rất hay song chậm đi vào cuộc sống hoặc không đi vào cuộc sống để mang lại lợi ích cho người dân, doanh nghiệp và đất nước.

*Ba là, phản ánh xu hướng phát triển nổi bật của chủ nghĩa xã hội trong thế kỷ XXI*

Sự vận động, phát triển của chủ nghĩa xã hội trong những thập niên đầu thế kỷ XXI cho thấy có ba xu hướng nổi bật: (1) Chủ nghĩa xã hội hiện thực gắn với Cách mạng công nghiệp lần thứ tư nên sẽ là chủ nghĩa xã hội hiện đại với lực lượng sản xuất hiện đại, quan hệ sản xuất tiên tiến và trở thành những nước phát triển, có thu nhập cao. (2) Chủ nghĩa xã hội phát triển đa dạng, phù hợp với đặc điểm, điều kiện mỗi nước và xu thế chung của nhân loại. Sự đa dạng được thể hiện từ mô hình, cách thức, biện pháp, con đường đi lên chủ nghĩa xã hội cũng

như cách thức các nhân tố xã hội chủ nghĩa sinh thành, tồn tại, phát triển ở các nước trên thế giới. Tuy các Đảng Cộng sản và công nhân trên thế giới rất chú trọng việc trao đổi, thảo luận, chia sẻ kinh nghiệm song không có biểu hiện rập khuôn, sao chép mô hình, cách làm, mà mỗi đảng, mỗi nước đều chú ý tham khảo, vận dụng, tìm kiếm, xác lập mô hình, cách làm, con đường phát triển phù hợp với đảng mình, nước mình. (3) Xây dựng, phát triển chủ nghĩa xã hội trên cơ sở lấy con người làm trung tâm. Con người là vấn đề trung tâm, vừa là mục tiêu, nguồn lực, động lực của sự nghiệp xây dựng, phát triển chủ nghĩa xã hội hiện đại. Phát triển bao trùm, bền vững, vừa nâng cao đời sống vật chất, vừa nâng cao đời sống tinh thần của người dân; tạo cơ hội bình đẳng cho mọi người tham gia và được thụ hưởng xứng đáng các thành tựu phát triển trở thành mục tiêu, nội dung, thước đo hiệu lực, hiệu quả lãnh đạo, cầm quyền của Đảng Cộng sản và quản trị phát triển của nhà nước xã hội chủ nghĩa. Đây cũng là mối quan tâm lớn trong đường lối, cương lĩnh, mục tiêu hoạt động của các Đảng Cộng sản và công nhân trên thế giới (Nguyễn Xuân Thắng, 2023, tr.152, 155).

*Bốn là, yêu cầu bảo đảm tự chủ chiến lược trong thế giới biến đổi phức tạp, khó lường và phân tuyến*

Trong những năm gần đây, thế giới biến đổi rất nhanh chóng, phức tạp, khó lường và phân cực gay gắt, đòi hỏi năng lực phản ứng chính sách nhanh chóng, chính xác. Tự chủ chiến lược không chỉ là độc lập về chính trị mà còn phải là sự làm chủ về công nghệ, chuỗi cung ứng và khả năng ra quyết định, phản ứng chính sách linh hoạt, hiệu quả. Trước những biến đổi có tính thời đại, những biến động nhanh chóng, phức tạp, khó đoán định đó, mọi sự chậm trễ

đều phải trả giá bằng những tổn thất nghiêm trọng về lợi ích quốc gia dân tộc, bằng việc bỏ lỡ thời cơ để đất nước tụt hậu về kinh tế hoặc bị gạt ra khỏi các liên kết chiến lược toàn cầu.

Việc đưa Chương trình hành động vào Văn kiện Đại hội chính là phương thức, công cụ để Đảng chủ động lãnh đạo đất nước, bảo đảm lợi ích quốc gia, dân tộc luôn được đặt lên trên hết, trước hết. Chương trình hành động xác lập các kịch bản chủ động nhằm ứng phó với các biến động địa chính trị, giúp Việt Nam không bị động trước các cú sốc từ bên ngoài. Đây chính là cách Đảng ta khẳng định bản lĩnh độc lập, tự chủ: không chỉ nhận thức đúng xu thế mà còn có khả năng điều hành thực hiện đường lối một cách chủ động, biến thách thức từ sự phân tuyến toàn cầu thành cơ hội để khẳng định vị thế, trách nhiệm của Việt Nam trong “nền chính trị thế giới, nền kinh tế quốc tế và nền văn minh nhân loại”.

*Năm là, yêu cầu gỡ bỏ mọi “điểm nghẽn” nhằm hiện thực hóa “hai mục tiêu 100 năm”*

Đảng ta đã thẳng thắn tự soi, tự sửa khi chỉ rõ thực trạng: “Tư duy phát triển chưa theo kịp các xu thế phát triển của thế giới, phản ứng chính sách chưa kịp thời, chậm điều chỉnh và hoàn thiện đồng bộ thể chế phát triển, chưa đáp ứng yêu cầu phát triển nhanh, bền vững đất nước trong giai đoạn mới” (ĐCSVN, 2026, tr.168); “Điểm yếu lớn nhất của chúng ta là nhiều chủ trương đúng nhưng tổ chức thực hiện chưa đạt yêu cầu” (ĐCSVN, 2026, tr.40). Chính sự “chưa theo kịp”, “chậm điều chỉnh” và “tổ chức thực hiện chưa đạt yêu cầu” này đã tạo ra các “nút thắt”, “điểm nghẽn” về tư duy, tầm nhìn, thể chế và nguồn lực, khiến khát vọng phát triển bị kìm hãm bởi những cơ chế lỗi thời. Nếu vẫn bằng tư duy, cách làm cũ thì chúng ta không thể đạt được các mục đề ra.

Trong bối cảnh phát triển mới của đất nước, Đảng ta không chỉ yêu cầu cao về tính hành động mà còn hành động nhanh chóng, khẩn trương, hiệu quả để tăng trưởng cao, phát triển nhanh, bao trùm, toàn diện, bền vững đất nước. Tại Hội nghị Trung ương 13 khóa XIII, Tổng Bí thư Tô Lâm nhấn mạnh: Muốn chuyển chủ trương lớn thành kết quả cụ thể, chúng ta cần hành động kiên quyết, minh bạch, nhất quán theo tinh thần “*ba trọng tâm - ba công khai - một thước đo*”. “*Ba trọng tâm*”, đó là: Thể chế hóa nhanh nghị quyết, kết luận của Ban Chấp

hành Trung ương, Bộ Chính trị, Ban Bí thư; tổ chức thực thi quyết liệt theo tiến độ tuần, tháng, quý; kiểm tra, giám sát thường xuyên, kịp thời tháo gỡ vướng mắc. “*Ba công khai*”, đó là: công khai tiến độ, công khai trách nhiệm, công khai kết quả để xã hội cùng

giám sát, cùng đồng hành. “*Một thước đo*”, đó là: mức sống và niềm tin của nhân dân. Cụ thể là, dịch vụ công tốt hơn, cơ hội việc làm và kinh doanh rộng hơn, chi phí thời gian và thủ tục ít hơn; xã hội yên bình hơn, người dân ấm no, hạnh phúc hơn (Báo điện tử Chính phủ, 2025). Với yêu cầu như vậy, Chương trình hành động thực hiện Nghị quyết Đại hội XIV được xây dựng không chỉ để thực hiện ngay sau Đại hội, trong suốt 5 năm của nhiệm kỳ khóa XIV mà còn để thực hiện ngay trước thềm Đại hội XIV.

**2.2. Chương trình hành động: Cầu nối, phương thức cơ bản nhằm hiện thực hóa sinh động các giá trị xã hội chủ nghĩa trong đời sống xã hội**

Điểm khác biệt mang tính bước ngoặt và có ý nghĩa lịch sử của kỳ Đại hội XIV nằm ở tính kết nối hệ thống chặt chẽ và nhất quán: Đảng Cộng sản Việt Nam không chỉ xác lập các mục tiêu, nhiệm vụ chiến lược nhằm đưa dân tộc vươn mình, mà còn đồng thời kiến tạo một phương thức triển khai thực hiện bảo đảm tính khoa học, bài bản, khả thi. Điều này nhằm bảo đảm các quyết sách chiến lược không dừng lại ở những “lời tuyên bố” mà được vật chất hóa, hiện thực hóa sinh động hệ giá trị xã hội chủ nghĩa tốt đẹp, ưu việt thành các kết quả thực tế, định lượng được.

Đây chính là sự chuyển dịch sâu sắc về chất trong phương thức cầm quyền: Từ lối lãnh đạo dựa trên ý chí chính trị sang năng lực quản trị phát triển và vận hành thực chất. Tinh thần của bước đột phá này được cô đọng trong

phương châm hành động mới: “Lựa chọn đúng - Triển khai nhanh - Làm đến nơi đến chốn - Đo lường bằng kết quả thực tế” (ĐCSVN, 2026, tr.28). Cụ thể:

*Một là, lượng hóa và đo lường sự lãnh đạo: khi nghị quyết trở thành những “cam kết vật chất” cụ thể trước nhân dân*

Một nguyên lý quan trọng trong khoa học quản trị hiện đại là: Điều gì không đo lường được thì không thể quản trị được. Bước chuyển mạnh mẽ tại Đại hội XIV trước hết thể hiện ở việc định số hóa, lượng hóa các nội dung trong Chương trình hành động. Theo đó, Chương trình hành động thiết lập hệ thống khoa học với 30 chỉ tiêu chủ yếu cấp quốc gia và 38 chỉ tiêu

cho các ngành, địa phương. Việc lượng hóa này là căn cứ chính trị quan trọng để nhân dân giám sát thực quyền và năng lực thực thi của Đảng. Các mục tiêu phấn đấu đạt tốc độ tăng trưởng tổng sản phẩm trong nước (GDP) bình quân cho giai đoạn 2026 - 2030 từ 10%/năm trở lên; GDP bình quân đầu người đến năm 2030 đạt khoảng 8.500 USD/năm...

Đặc biệt, với mục tiêu xuyên suốt là vì hạnh phúc của nhân dân, mọi chỉ số tăng trưởng phải chuyển hóa thành giá trị nhân văn và phúc lợi xã hội; phấn đấu đến năm 2030, Việt Nam nằm trong топ 40 nước hạnh phúc nhất thế giới. Danh mục 272 nhiệm vụ và các công trình chiến lược như đường sắt tốc độ cao, đường sắt đô thị Hà Nội và Thành phố Hồ Chí Minh, điện hạt nhân, điện gió ngoài khơi, trung tâm dữ liệu quốc gia...; các mô hình kinh tế đột phá như: Đặc khu kinh tế, đặc khu công nghệ, khu thương mại tự do, trung tâm tài chính quốc tế... chính là những nhiệm vụ, giải pháp thực chứng cho tư duy bứt phá, tăng tốc để phát triển. Việc triển khai thực hiện chương trình hành động phải theo mục tiêu, yêu cầu: “làm cho mỗi năm, mỗi tháng, mỗi ngày sau Đại hội đều có kết quả cụ thể, có chuyển biến thực chất; để Nhân dân thấy, Nhân dân tin, Nhân dân ủng hộ, Nhân dân đồng hành và Nhân dân thụ hưởng” (ĐCSVN, 2026, tr.43).

*Hai là, xác lập hệ thống “2 bảo đảm” và huy động nguồn lực qua cơ chế “3 có”*

Tư duy quản trị mới nhận diện rõ mối quan hệ biện chứng giữa phát triển và an ninh thông qua phương châm “2 bảo đảm”: Bảo đảm phát triển để có nguồn lực ổn định xã hội, đồng thời duy trì sự ổn định để thúc đẩy phát triển. Trong kỷ nguyên vươn mình, yêu cầu bảo đảm an ninh, an toàn, an dân được đặt ở vị trí

trọng yếu, mở rộng sang cả an ninh mạng và an ninh dữ liệu. “An dân” chính là thước đo cao nhất của năng lực cầm quyền, củng cố “thế trận lòng dân” vững chắc trước mọi thử thách, sóng gió.

Đi cùng với đó là mô hình huy động nguồn lực đa phương theo phương châm “3 có”: Có sự đồng hành dẫn dắt của Nhà nước; động lực của doanh nghiệp và vai trò chủ thể của nhân dân. Đây là sự vận dụng sáng tạo và quán triệt sâu sắc quan điểm, bài học “dân là gốc” trong lãnh đạo, cầm quyền và quản trị quốc gia hiện đại. Khi lợi ích được hài hòa, Nhà nước kiến tạo hành lang pháp lý, doanh nghiệp mang đến công nghệ và nhân dân đóng góp trí tuệ, sức mạnh tổng hợp của khối đại đoàn kết dân tộc sẽ được kích hoạt, tạo ra một “hệ sinh thái phát triển” bền vững cho sự phồn vinh của đất nước.

*Ba là, thiết lập kỷ luật hành động, kiên quyết chống lại sự trì trệ và lãng phí cơ hội phát triển*

Trong một thế giới phân tuyến với tốc độ thay đổi nhanh chóng, thời gian chính là nguồn tài nguyên quý giá nhất. Đây là văn hóa hành động mới, đòi hỏi mỗi cán bộ phải thấm nhuần; chống lãng phí thời gian cũng cấp thiết như chống tham nhũng, tiêu cực. Tư duy quản trị thời gian giúp bộ máy chuyển từ trạng thái “đợi lệnh” sang “chủ động bứt phá”, không để sự quan liêu, chậm trễ làm lỡ cơ hội phát triển của đất nước.

Yêu cầu đặt ra không chỉ là đổi mới, cải cách phương thức tổ chức thực hiện mà còn phải tăng cường kỷ luật thực thi. Trên cơ sở Chương trình hành động, với mục tiêu rõ ràng, lộ trình cụ thể, phân công trách nhiệm minh bạch phải có “cơ chế kiểm tra, giám sát, đánh giá định kỳ và đột xuất; kiên quyết xử lý trì trệ, né tránh, đùn đẩy; khen thưởng kịp thời những người làm tốt, đồng thời bảo vệ hiệu quả những người

dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung” (ĐCSVN, 2026, tr.40-41).

*Bốn là, định hướng tương lai bằng chiến lược “4 chuyển đổi” và “5 hóa”*

Để hiện thực hóa các giá trị xã hội chủ nghĩa trong bối cảnh Cách mạng công nghiệp lần thứ tư, kỷ nguyên số, Nghị quyết Đại hội XIV và Chương trình hành động thực hiện Nghị quyết xác định “4 chuyển đổi” và “5 hóa”. Trong đó, “4 chuyển đổi” bao gồm: *Chuyển đổi số*: thực hiện số hóa toàn diện trong mọi lĩnh vực kinh tế - xã hội gắn với bảo đảm an ninh, an toàn, khuyến khích đổi mới, sáng tạo. *Chuyển đổi xanh*: coi trọng hướng đến phát triển bền vững về kinh tế, xã hội và môi trường. *Chuyển đổi năng lượng*: chú trọng ứng dụng năng lượng nguyên tử, phát triển năng lượng tái tạo, năng lượng mới, bảo đảm an ninh năng lượng. *Chuyển đổi cơ cấu và chất lượng nguồn nhân lực*: chuyển đổi theo hướng giảm lao động nông nghiệp, tăng tỷ trọng công nghiệp và dịch vụ, cùng sự chuyển dịch mạnh mẽ sang nhân lực số, nhân lực chất lượng cao; và “5 hóa” bao gồm: “Xanh hóa” để phát triển bền vững; “Số hóa” là động lực then chốt của tăng trưởng và quản trị hiện đại; “Tối ưu hóa nguồn lực” là yêu cầu sống còn trong điều kiện nguồn lực hữu hạn; “Thông minh hóa quản lý, quản trị” là điểm nhân quan trọng thể hiện bước tiến trong tư duy lãnh đạo và điều hành của Đảng; “Hài hòa hóa lợi ích” giữa Nhà nước, người dân và doanh nghiệp, coi đây là điều kiện quan trọng để bảo đảm công bằng, tạo đồng thuận xã hội và ổn định chính trị bền vững (Báo điện tử Chính phủ, 2026a).

*Năm là, thực thi công vụ bằng nguyên tắc, phương châm “6 rõ”: hệ điều hành của sự minh bạch và trách nhiệm*

Một trong những kinh nghiệm được Đảng ta rút ra từ thực tiễn 40 năm đổi mới chính là “lãnh đạo, chỉ đạo, điều hành và tổ chức thực hiện quyết liệt, có trọng tâm, trọng điểm; phân công, phân cấp, phân quyền bảo đảm rõ người, rõ việc, rõ trách nhiệm, rõ thẩm quyền, rõ thời gian, rõ kết quả; kiểm tra, giám sát chặt chẽ bảo đảm thực hiện hiệu quả chủ trương, đường lối của Đảng” (ĐCSVN, 2026, tr.75). Trong bối cảnh mới, theo tinh thần *chủ nghĩa xã hội hành động, chủ nghĩa xã hội thực hành* và tinh thần “6 rõ”: càng phải thực hiện theo yêu cầu: “chương trình, kế hoạch với mục tiêu rõ ràng, chỉ tiêu đo lường được, thời hạn và phân công trách nhiệm cụ thể; mọi việc phải có người chịu trách nhiệm đến cùng” (ĐCSVN, 2026, tr.40).

Đây là giải pháp căn cơ để kiểm soát quyền lực, xóa bỏ tư duy, lề lối, thái độ đùn đẩy, trông chờ, ỷ lại. Bằng cách cá thể hóa trách nhiệm, nhất là trách nhiệm của người đứng đầu và lượng hóa kết quả thực tế, Đảng đã biến Chương trình hành động thành một “bản đồ thực thi” minh bạch. Thước đo lòng yêu nước, phẩm chất, năng lực và uy tín của người cán bộ nằm ở “sản phẩm thực chứng” được nhân dân ghi nhận. Tư duy “6 rõ” giúp bộ máy lãnh đạo, quản lý, điều hành, vận hành nhịp nhàng như một cỗ máy công nghệ cao, nơi mỗi khâu, mỗi mắt xích đều biết rõ chức năng, sứ mệnh của mình trong công cuộc “đưa chủ nghĩa xã hội vào đời sống hằng ngày” của dân tộc Việt Nam trong kỷ nguyên phát triển mới.

**2.3. Giá trị lý luận và thực tiễn của Chương trình hành động thực hiện Nghị quyết Đại hội XIV của Đảng**

*Một là, khẳng định bước phát triển mới về phương thức lãnh đạo và năng lực cầm quyền của Đảng*

Bước chuyển mạnh mẽ từ tư duy “ban hành nghị quyết” sang tư duy “quản trị thực thi” tại Đại hội XIV đã làm phong phú tư duy lý luận của Đảng Cộng sản Việt Nam trong điều kiện xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa. Theo đó, quản trị khoa học, hiệu quả là nội dung cơ bản trong phương thức lãnh đạo, cầm quyền của Đảng trong bối cảnh hiện nay. Năng lực lãnh đạo, cầm quyền hiện nay không chỉ dừng ở việc xác lập tầm nhìn mà phải được thể hiện qua khả năng thiết kế hệ thống và quản trị thực thi hiệu quả.

Trong tư duy truyền thống, lãnh đạo, cầm quyền đôi khi được hiểu thiên về xác lập tầm nhìn và ban hành chủ trương mang tính định hướng giá trị. Tuy nhiên, tinh thần chung trong Văn kiện Đại hội XIV cho thấy: Năng lực lãnh đạo, cầm quyền phải được thể hiện thông qua năng lực thiết kế hệ thống và quản trị thực thi hiệu quả. Việc Đảng lần đầu tiên ban hành Chương trình hành động với ý nghĩa là một bộ phận cấu thành Văn kiện Đại hội chính là sự khẳng định rằng: Một quyết sách đúng chỉ có giá trị khi nó được đi kèm với hệ giải pháp vận hành, thực thi tương xứng. Đảng không đứng ngoài hay đứng trên quá trình phát triển mà chủ động vận hành, quản trị “hệ điều hành” quốc gia một cách chuyên nghiệp, minh bạch và trách nhiệm giải trình cao trước nhân dân.

*Hai là, thu hẹp khoảng cách giữa quyết sách và thực thi, giữa nói và làm, giữa nghị quyết và cuộc sống*

Chương trình hành động chính là “luồng sinh khí mới” tạo động lực để toàn hệ thống chính trị chuyển dịch mạnh mẽ từ “nói” sang “làm”. Minh chứng sinh động nhất là tốc độ tăng trưởng GDP của Việt Nam trong quý I năm 2026 đạt cao hơn nhiều so với dự báo trước Đại hội XIV với 7,83% (Lê Nguyễn, 2026).

Đáng chú ý, những kết quả ấn tượng này đạt được trong bối cảnh tình hình chính trị - kinh tế thế giới diễn biến phức tạp và khó khăn. Khi các cực quyền lực vẫn đang trong trạng thái phân tuyến gay gắt, chuỗi cung ứng toàn cầu tiếp tục gián đoạn, đứt gãy và lạm phát tại nhiều nền kinh tế lớn vẫn là bài toán nan giải, thì sự bứt phá của Việt Nam là một điểm sáng đầy thuyết phục. Điều này khẳng định rằng, khó khăn ngoại cảnh không phải là rào cản tuyệt đối nếu chúng ta có một hệ quản trị quốc gia thông minh và quyết liệt, trách nhiệm.

Kết quả đó có được trước hết nhờ việc thực hiện nghiêm nguyên tắc, phương châm “6 rõ”. Giá trị thực tiễn còn thể hiện qua việc xác lập thước đo mới cho năng lực cán bộ, trong đó nhấn mạnh lấy sự hài lòng của nhân dân và các “sản phẩm thực chứng” làm tiêu chí đánh giá cốt lõi, buộc bộ máy công quyền phải đoạn tuyệt với thái độ “ban phát, xin - cho” sang tinh thần “kiến tạo, phục vụ” người dân và doanh nghiệp. Khi kết quả được lượng hóa minh bạch, mọi việc đều có người chịu trách nhiệm đến cùng, mọi sai phạm đều bị xử lý nghiêm minh, mọi nỗ lực chân chính vì dân, vì nước đều được ghi nhận, bảo vệ thì mọi cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức và mỗi người dân, ai ai cũng ra sức đổi mới, sáng tạo làm những việc ích quốc, lợi dân.

*Ba là, khẳng định bản lĩnh và tầm nhìn, khát vọng bứt phá để dân tộc Việt Nam đồng hành cùng nhân loại tiến bộ*

Trong bối cảnh quốc tế đầy biến động, Chương trình hành động mang giá trị như một bản “cam kết hành động” của Đảng và nhân dân Việt Nam trước thế giới. Theo tinh thần “đưa thể chế, pháp luật trở thành lợi thế cạnh tranh”, ngay tại kỳ họp thứ nhất, Quốc hội

khóa XVI, Quốc hội đã biểu quyết thông qua 4 Luật: Luật Sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Thuế thu nhập cá nhân, Luật Thuế giá trị gia tăng, Luật Thuế thu nhập doanh nghiệp và Luật Thuế tiêu thụ đặc biệt. Cũng theo tinh thần đó, Thủ tướng Chính phủ yêu cầu các bộ, cơ quan phải ưu tiên nguồn lực cho công tác xây dựng, hoàn thiện thể chế, chính sách, đồng thời khi trình dự thảo luật phải trình kèm dự thảo các văn bản hướng dẫn thi hành như nghị định, thông tư.

Trên thực tế, việc áp dụng kỷ luật hành động đã mang lại những hiệu quả, lợi ích cụ thể có ý nghĩa nhân văn sâu sắc ngay trước và sau Đại hội XIV của Đảng. Đó là hoàn thành thắng lợi chiến dịch thần tốc xóa 334.234 căn nhà tạm, nhà dột nát trên cả nước, chuyển thành những căn nhà mới khang trang, “3 cứng” (mái cứng, tường cứng, nền cứng) với 12 mẫu nhà phù hợp điều kiện từng địa phương và tập quán sinh hoạt của người dân từng vùng miền, dân tộc (Vân Trang, 2025). Tính đến ngày 16/01/2026, Chiến dịch Quang Trung về tái thiết nhà ở cho người dân bị thiệt hại bởi thiên tai tại miền Trung và Tây Nguyên, do Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính phát động và đã hoàn thành cơ bản vào ngày 15/01/2026 với 1.597 nhà xây dựng mới; 34.759 nhà bị hư hỏng được sửa chữa chỉ trong thời gian hơn 1 tháng (Chu Thanh Vân, 2026).

Việc áp dụng kỷ luật hành động cũng đã giúp hoàn thành thần tốc các công trình trọng điểm. Hệ thống đường bộ cao tốc đã vượt mốc 3.000 km, đồng thời dự án đường sắt tốc độ cao trục Bắc - Nam đã được kích hoạt triển khai nhiều công trình, dự án ưu tiên với tiến độ nhanh. Sự quyết liệt trong việc thúc đẩy các “quả đấm thép” như hạ tầng dữ liệu quốc gia và hệ sinh thái bán dẫn tại các trung tâm

kinh tế lớn là minh chứng cho năng lực tự chủ chiến lược của Việt Nam trong bối cảnh mới.

#### ***2.4. Phương hướng hiện thực hóa hệ giá trị xã hội chủ nghĩa trong tầm nhìn và khát vọng vươn mình của dân tộc Việt Nam***

Đề Chương trình hành động thực hiện Nghị quyết Đại hội XIV của Đảng Cộng sản Việt Nam trở thành xung lực thực chất, hệ thống giải pháp cần tập trung vào việc thể chế hóa các cam kết chính trị của người đứng đầu Đảng và Nhà nước thành động lực của cả hệ thống chính trị và toàn xã hội. Cụ thể:

*Thứ nhất, tiếp tục kiến tạo thể chế, tập trung tháo gỡ các “nút thắt”, “điểm nghẽn” để khơi thông nguồn lực*

Theo đó, cần tiếp tục thực hiện đầy mạnh cải cách về thể chế để khơi thông mọi nguồn lực cho phát triển. Trọng tâm là xây dựng bộ máy tinh, gọn, mạnh, vận hành theo mô hình mới, bảo đảm hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả. Việc phân cấp, phân quyền phải thực hiện triệt để theo tinh thần “địa phương quyết, địa phương làm”, đồng thời Trung ương giữ vai trò kiến tạo chính sách vĩ mô, tạo hành lang an toàn để cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp dám đổi mới, sáng tạo, đột phá vì lợi ích chung của quốc gia, dân tộc.

*Thứ hai, ưu tiên phát triển hạ tầng chiến lược, đồng thời kiên trì, quyết liệt hiện thực hóa các giá trị xã hội chủ nghĩa trong các lĩnh vực đời sống xã hội*

Trong kỷ nguyên mới, hạ tầng phải đi trước một bước, đặc biệt là quyết tâm thực hiện dự án đường sắt tốc độ cao trục Bắc - Nam để làm thay đổi diện mạo kinh tế - xã hội. Đồng thời, việc xác lập mô hình tăng trưởng mới dựa trên khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số phải được coi là động lực chính. Hơn nữa, chú trọng hiện thực hóa tính chất xã

hội chủ nghĩa trong từng chương trình, dự án phát triển kinh - tế xã hội, ở cả tầm vĩ mô và vi mô, nhất là trong thực hiện chủ trương xây dựng tỉnh, thành phố xã hội chủ nghĩa, xã, phường xã hội chủ nghĩa gắn với xây dựng con người mới xã hội chủ nghĩa, phù hợp với điều kiện của mỗi địa phương. Kiên quyết thực hiện tăng trưởng GDP bình quân trên 10%/năm theo 4 nguyên tắc: (1) Tăng trưởng thực chất; (2) ổn định kinh tế vĩ mô, kiểm soát lạm phát, bảo đảm các cân đối lớn; (3) tận dụng hiệu quả mọi nguồn lực sẵn có, tập trung ưu tiên cho các dự án trọng điểm và thúc đẩy hợp tác công - tư, để gia tăng hiệu quả đầu tư và nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia; (4) tăng trưởng kinh tế cao phải bảo đảm phục vụ lợi ích, nâng cao đời sống vật chất, tinh thần của nhân dân và công bằng xã hội (Báo điện tử Chính phủ, 2026b).

*Thứ ba, chú trọng xây dựng đội ngũ cán bộ, công chức liêm chính, bản lĩnh, gắn trách nhiệm nêu gương với kỷ luật thực thi công vụ*

Nguyên tắc, phương châm “6 rõ” trở thành văn hóa công vụ. Mỗi cán bộ, công chức phải thấm nhuần tinh thần “nói đi đôi với làm”, lấy sự hài lòng của người dân và doanh nghiệp làm thước đo đánh giá hiệu quả công việc. Năm 2026 được xác định là “năm nâng cao chất lượng cán bộ cơ sở”, nơi sát dân nhất, để mọi chủ trương của Đảng đều mang lại kết quả thực chất và hiệu quả ngay từ cơ sở. Mọi sai phạm đều phải bị xử lý nghiêm minh, mọi nỗ lực chân chính vì dân, vì nước đều phải được ghi nhận, bảo vệ. Cán bộ, công chức, viên chức, nhất là cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp phải thực sự là những con người mới xã hội chủ nghĩa tiêu biểu, dám đổi mới, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung.

*Thứ tư, kiên trì quan điểm “Dân là gốc”, dân là chủ, dân làm chủ; phát huy mạnh mẽ vai trò chủ thể và giám sát, phản biện xã hội của nhân dân*

Cần khẩn trương hoàn thiện cơ chế để nhân dân tham gia phản biện, giám sát các nhiệm vụ trong Chương trình hành động. Sự phản biện, giám sát chặt chẽ của Nhân dân (thông qua Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể chính trị xã hội, qua báo chí, truyền thông và mạng xã hội) và sự cầu thị, trách nhiệm trong lắng nghe, phản hồi, giải trình, giải quyết của các cơ quan chức năng là cơ sở quan trọng để mọi quyết sách của Đảng và Chính phủ thực sự “xuất phát từ nhu cầu, nguyện vọng, quyền và lợi ích chính đáng, hợp pháp của Nhân dân; lấy việc tôn trọng, bảo đảm, bảo vệ quyền con người, quyền công dân, hạnh phúc và sự hài lòng của Nhân dân làm thước đo” (ĐCSVN, 2026, tr.121) và đích đến cuối cùng của sự phát triển.

*Thứ năm, chú trọng xây dựng, phát huy sức mạnh mềm Việt Nam trong công tác đối ngoại và hội nhập quốc tế*

Cần tiếp tục khẳng định và quảng bá những giá trị của văn hóa dân tộc, giàu bản sắc, nhân văn, yêu chuộng hòa bình như một nền tảng tạo dựng uy tín và hình ảnh quốc gia. Đồng thời, đẩy mạnh ngoại giao văn hóa, ngoại giao nhân dân gắn với truyền thông hiện đại, tận dụng hiệu quả các nền tảng số để lan tỏa hình ảnh Việt Nam ra thế giới một cách sinh động, thuyết phục. Bên cạnh đó, việc nâng cao chất lượng nguồn nhân lực đối ngoại, đặc biệt là năng lực giao tiếp liên văn hóa và tư duy toàn cầu, có ý nghĩa quyết định trong chuyển hóa tiềm năng thành sức mạnh thực tế. Cần gắn kết sức mạnh mềm với sức mạnh tổng hợp quốc gia, tạo thế và lực mới để Việt Nam chủ động, tự tin, nâng cao vị thế “trong nền chính trị thế

giới, kinh tế toàn cầu và văn minh nhân loại” (ĐCSVN, 2026, tr.118).

### 3. Kết luận

Chương trình hành động thực hiện Nghị quyết Đại hội XIV đánh dấu bước chuyển mang tính bước ngoặt của Đảng Cộng sản Việt Nam từ tư duy nhấn mạnh việc xây dựng, ban hành nghị quyết sang tư duy quản trị thực chất. Với triết lý hành động quyết liệt: “Lựa chọn đúng - Triển khai nhanh - Làm đến nơi đến chốn”, Đảng đã thiết lập một “hệ điều hành” khoa học nhằm chuyển hóa ý chí chính trị thành những giá trị vật chất và tinh thần cụ thể cho nhân dân.

Việc lấy hạnh phúc của nhân dân làm trung tâm, lấy sự minh bạch của “6 rõ” làm thước đo và lấy kỷ luật “4 không” làm văn hóa hành động đang tạo ra xung lực mới, khơi dậy tinh thần đổi mới sáng tạo và đại đoàn kết toàn dân tộc để hiện thực hóa sinh động các giá trị xã hội chủ nghĩa ưu việt trong các lĩnh vực đời sống xã hội, ở các cấp, các ngành, từ trung ương đến cơ sở. Đây chính là tiền đề vững chắc, là “cánh cửa” mở ra cơ hội để Việt Nam tự chủ chiến lược, tháo gỡ mọi điểm nghẽn và vững vàng tiến bước vào kỷ nguyên vươn mình, ghi dấu ấn đậm nét trong lịch sử nhân loại thế kỷ XXI □

*Ngày nhận bài: 28/4/2026;*

*Ngày bình duyệt: 11/6/2026;*

*Ngày duyệt đăng: 22/6/2026.*

*Email tác giả: nguyenanhtuanllet@gmail.com*

#### Tài liệu tham khảo:

Báo điện tử Chính phủ (2025). Phát biểu của Tổng Bí thư Tô Lâm tại phiên bế mạc Hội nghị Trung ương 13 khóa XIII. *Xây dựng Chính sách*. <https://xaydungchinhhsach.chinhphu.vn>.

Báo điện tử Chính phủ (2026a). Toàn văn: Phát

biểu của Thủ tướng Phạm Minh Chính về Chương trình hành động thực hiện Nghị quyết Đại hội XIV của Đảng. <https://xaydungchinhhsach.chinhphu.vn>.

Báo điện tử Chính phủ (2026b). Toàn văn: Phát biểu bế mạc Hội nghị Trung ương 2, khóa XIV của Tổng Bí thư Tô Lâm. *Xây dựng Chính sách*. <https://xaydungchinhhsach.chinhphu.vn>.

Chu Thanh Vân (2026). “Chiến dịch Quang Trung” đã thắng lợi giòn giã! *Báo Tin tức*. <https://baotintuc.vn>

ĐCSVN (2026). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV (Tập I)*. Nxb Chính trị quốc gia Sự thật.

Hồ Chí Minh (2011a). *Toàn tập (Tập 4)*. Nxb Chính trị quốc gia - Sự thật.

Hồ Chí Minh (2011b). *Toàn tập (Tập 5)*. Nxb Chính trị quốc gia - Sự thật.

Hồ Chí Minh (2011c). *Toàn tập (Tập 14)*. Nxb Chính trị quốc gia - Sự thật.

Lê Nguyễn (2026). *Quý I/2026: Kinh tế trong nước vượt khó, duy trì nhịp tăng trưởng tương đối ổn định*. <https://nhandan.vn>.

Lê Văn Lợi (2025). Mối quan hệ giữa hệ giá trị xã hội chủ nghĩa và hệ giá trị quốc gia trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam. *Tạp chí Lý luận chính trị*, số 563, tr.3-10.

Nguyễn Xuân Thắng (2023). *Một số vấn đề lý luận và thực tiễn về đổi mới, phát triển đất nước*. Nxb Chính trị quốc gia Sự thật.

Trần Văn Phòng (2023). Những giá trị cốt lõi của chủ nghĩa xã hội theo tinh thần của Đảng Cộng sản Việt Nam. *Tạp chí Lịch sử Đảng*. <https://tapchilichsudang.vn>.

V.I.Lênin (2005). *Toàn tập (Tập 18)*. Nxb Chính trị quốc gia Sự thật.

V.I.Lênin (2006). *Toàn tập (Tập 45)*. Nxb Chính trị quốc gia Sự thật.

Vân Trang (2025). Cả nước cơ bản hoàn thành xóa nhà tạm, nhà dột nát. *Báo Nhân Dân*. <https://nhandan.vn>